

BẢN TIN PHÁP LUẬT SỐ ĐẶC BIỆT

(Bộ môn Luật Tài chính – Ngân hàng, Trường Đại học Luật Hà Nội)

Ban biên tập

Người thực hiện : Ths. Nguyễn Ngọc Yến

Chịu trách nhiệm kiểm soát về nội dung : PGS. TS. Phạm Thị Giang Thu

Bản tin được xác định là tài sản của Ban biên tập, cấm vi phạm

TRONG SỐ NÀY, XIN GIỚI THIỆU

VỚI QUÝ BAN ĐỌC:

**BÌNH LUẬN
CHÍNH
SÁCH**

**NHỮNG ĐIỂM MỚI
TRONG QUY ĐỊNH VỀ
CHẾ ĐỘ TÀI CHÍNH ĐỐI
VỚI TỔ CHỨC TÍN
DỤNG**

**VĂN BẢN
PHÁP LUẬT
CÓ HIỆU
LỰC THÁNG
10/2017**

đầu tư vốn Nhà nước tại tổ chức tín dụng do Nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ và tổ chức tín dụng có vốn Nhà nước. Nghị định số 93/2017/NĐ-CP gồm có 8 Chương, với 41 Điều, thay thế cho Nghị định số 57/2012/NĐ-CP trước đây.

Nguồn ảnh: Internet

BÌNH LUẬN CHÍNH SÁCH

NHỮNG ĐIỂM MỚI TRONG QUY ĐỊNH CHẾ ĐỘ TÀI CHÍNH ĐỐI VỚI TỔ CHỨC TÍN DỤNG

Ngày 07/8/2017, Chính phủ ban hành **Nghị định số 93/2017/NĐ-CP** quy định về chế độ tài chính đối với tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài và giám sát tài chính, đánh giá hiệu quả

So với văn bản tiền thân trước đây, Nghị định 93/2017/NĐ-CP được đánh giá là đã có những quy định chi tiết và cập nhật về cơ chế quản lý, sử dụng vốn và tài sản; doanh thu, chi phí và việc phân phối lợi nhuận của tổ chức tín dụng (TCTD); kế hoạch tài chính, chế độ báo cáo, kiểm toán và giám sát tài chính, đánh giá hiệu quả đầu tư vốn Nhà nước tại doanh nghiệp là TCTD do Nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ và TCTD có vốn Nhà nước; trách nhiệm của Hội đồng quản trị, Hội đồng thành viên, Tổng giám đốc, Giám đốc, người đại diện tại TCTD, chi

Bạn đọc tham khảo thêm thông tin tại Trang thông tin của Bộ môn Luật Tài chính ngân hàng – Trường Đại học Luật Hà Nội: <https://www.facebook.com/bomonluattaichinhnganhanghlu/>

nhánh ngân hàng nước ngoài; trách nhiệm của Bộ Tài chính và Ngân hàng Nhà nước Việt Nam trong công tác quản lý, giám sát về tài chính đối với các TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài.

Nguồn ảnh: Internet

Một số quy định nổi bật của Nghị định 93/2017/NĐ-CP như sau:

1. Nghị định quy định cụ thể hơn về giá trị thực của vốn điều lệ, vốn được cấp

Trước đây, Nghị định 58/2012/NĐ-CP quy định, *giá trị thực của vốn điều lệ, vốn được cấp được xác định bằng vốn điều lệ thực góp, vốn được cấp, cộng (trừ) lợi nhuận chưa phân phối (lỗ chưa xử lý), các quỹ trích từ lợi nhuận sau thuế (không bao gồm quỹ khen thưởng, phúc lợi, quỹ thưởng ban điều hành).*

Nguồn ảnh: Internet

Nhằm sửa đổi quy định về giá trị thực của vốn điều lệ, vốn được cấp để đảm bảo tương thích với thông lệ quốc tế và phản ánh rõ nét hơn giá trị thực trong nguồn vốn quan trọng này của TCTD, Nghị định 93/2017/NĐ-CP quy định: *giá trị thực của vốn điều lệ hoặc vốn được cấp được xác định bằng vốn điều lệ hoặc vốn được cấp và **thặng dư vốn cổ phần, cộng (trừ) lợi nhuận lũy kế chưa phân phối (lỗ lũy kế chưa xử lý) được phản ánh trên sổ sách kế toán.***

Nguồn ảnh: Internet

Thêm vào đó, Nghị định quy định rõ, trong quá trình hoạt động, TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài phải duy trì giá trị thực của vốn điều lệ hoặc vốn được cấp tối thiểu bằng mức vốn pháp định do Chính phủ quy định. Đồng thời, khi có sự thay đổi vốn điều lệ, vốn được cấp, TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài phải công bố công khai số vốn điều lệ, vốn được cấp mới.

2. Nghị định đã có những quy định chi tiết, toàn diện hơn về doanh thu và chi phí của tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài

❖ Về doanh thu:

Nghị định quy định cụ thể: các khoản thu của TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài phải được xác định phù hợp với chuẩn mực kế toán Việt Nam và các quy định của pháp luật có liên quan, có hoá đơn hoặc chứng từ hợp lệ và phải được hạch toán đầy đủ vào doanh thu.

Doanh thu từ hoạt động kinh doanh của TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài bao gồm:

- Thu nhập lãi và các khoản thu nhập tương tự;
- Thu nhập từ hoạt động dịch vụ;

Nguồn ảnh: Internet

- Thu nhập từ kinh doanh ngoại hối và vàng;
- **Thu từ hoạt động kinh doanh chứng khoán (trừ cổ phiếu);**
- **Thu từ hoạt động góp vốn, chuyển nhượng phần vốn góp, cổ phần;**
- Thu từ hoạt động khác;
- Thu nhập khác theo quy định của pháp luật.

Trong mỗi nhóm thu nhập trên, Nghị định cũng quy định cụ thể các khoản thu nhập được nhận diện bên trong.

Nguồn ảnh: Internet

❖ Về chi phí:

Bổ sung thêm các điều kiện để một khoản chi được coi là chi phí của TCTD, Nghị định 93/2017/NĐ-CP xác định rõ: **chi phí của TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài là các khoản chi thực tế phát sinh liên quan đến hoạt động kinh doanh của TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài; tuân thủ nguyên tắc phù hợp giữa doanh thu và chi phí; có đủ hoá đơn, chứng từ hợp lệ theo quy định của pháp luật. TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài không được hạch toán vào chi phí các khoản chi do các nguồn kinh phí khác đài thọ.**

Nguồn ảnh: Internet

Thêm vào đó, danh mục các khoản chi phí của TCTD cũng được quy định rất chi tiết, gồm:

Nguồn ảnh: Internet

- Chi phí lãi và các chi phí tương tự;
- Chi phí hoạt động dịch vụ;
- Chi hoạt động kinh doanh ngoại hối và vàng;
- Chi hoạt động kinh doanh các loại chứng khoán được phép kinh doanh theo quy định của Luật các Tổ chức tín dụng;
 - Chi góp vốn, chuyển nhượng phần vốn góp, cổ phần;
 - Chi hoạt động khác;
 - Chi nộp thuế và các khoản phí, lệ phí;
 - Chi cho cán bộ, nhân viên;
 - Chi cho hoạt động quản lý và công vụ;
 - Chi về tài sản;
 - Chi trích lập dự phòng: dự phòng rủi ro trong hoạt động; dự phòng rủi ro đối với trái phiếu đặc biệt do Công ty Quản lý tài sản của TCTD Việt Nam phát hành; dự phòng giảm giá hàng tồn kho, dự phòng tổn thất các khoản đầu tư

tài chính, dự phòng nợ phải thu khó đòi và các khoản dự phòng khác (nếu có);

- Chi bảo toàn và bảo hiểm tiền gửi;
- Các khoản chi khác.

3. Nghị định lần đầu quy định cụ thể riêng về cơ chế phân phối lợi nhuận sau thuế thu nhập doanh nghiệp đối với tổ chức tín dụng là hợp tác xã

Theo đó, lợi nhuận của TCTD là hợp tác xã sau khi bù đắp lỗ năm trước theo quy định của Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp, nộp thuế thu nhập doanh nghiệp, phần lợi nhuận còn lại được phân phối theo thứ tự sau:

Nguồn ảnh: Internet

- Trích 5% vào quỹ dự trữ bổ sung vốn điều lệ, mức tối đa của quỹ này không vượt quá mức vốn điều lệ của TCTD;
- Trích 10% vào quỹ dự phòng tài chính;
- Trích tối thiểu 20% vào quỹ đầu tư phát triển.
- Lợi nhuận còn lại sau khi trừ các khoản trên được phân phối như sau:

- *Đối với Ngân hàng Hợp tác xã:*

✓ Tối thiểu trước trước 30 ngày tổ chức đại hội thành viên, người đại diện phần vốn nhà nước tại Ngân hàng phải xin ý kiến Ngân hàng Nhà nước Việt Nam việc phân chia phần lợi nhuận còn lại trước khi biểu quyết tại đại hội thành viên.

Nguồn ảnh: Internet

✓ Trong vòng 15 ngày làm việc kể từ ngày nhận được đầy đủ hồ sơ, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam phải lấy ý kiến thống nhất với Bộ Tài chính việc phân chia phần lợi nhuận còn lại để chỉ đạo người đại diện phần vốn nhà nước tại ngân hàng biểu quyết tại đại hội thành viên.

Nguồn ảnh: Internet

✓ Trong vòng 15 ngày làm việc kể từ ngày nhận được đầy đủ hồ sơ, Bộ Tài

Bạn đọc tham khảo thêm thông tin tại Trang thông tin của Bộ môn Luật Tài chính ngân hàng – Trường Đại học Luật Hà Nội: <https://www.facebook.com/bomonluattaichinhnganhanghlu/>

chính có ý kiến chính thức bằng văn bản gửi Ngân hàng Nhà nước Việt Nam.

✓ Riêng đối với phần lợi nhuận chia cho thành viên là Nhà nước được sử dụng để bổ sung vốn điều lệ (phần vốn hỗ trợ của Nhà nước).

- *Đối với quỹ tín dụng nhân dân:*

Việc phân phối phần lợi nhuận còn lại thực hiện theo quy định của Luật hợp tác xã và Điều lệ của quỹ tín dụng nhân dân.

4. Nghị định bổ sung thêm các quy định cụ thể về tiêu chí đánh giá hiệu quả đầu tư vốn nhà nước tại TCTD, bao gồm:

Nguồn ảnh: Internet

❖ Tiêu chí 1. Doanh thu;

❖ Tiêu chí 2. Lợi nhuận sau thuế và tỷ suất lợi nhuận sau thuế;

❖ Tiêu chí 3. Tỷ lệ nợ xấu và tỷ lệ nợ có khả năng mất vốn;

❖ Tiêu chí 4. Chấp hành pháp luật của tổ chức tín dụng về đầu tư, quản lý và sử dụng vốn nhà nước tại tổ chức tín dụng, pháp luật về thuế và các khoản thu nộp ngân sách khác, quy định về chế độ

báo cáo tài chính và báo cáo để thực hiện giám sát tài chính;

❖ Tiêu chí 5. Tình hình thực hiện sản phẩm, dịch vụ công ích (nếu có).

Nghị định 93/2017/NĐ-CP có hiệu lực thi hành từ ngày **25/9/2017**. Đối với hoạt động tài chính phát sinh trước thời điểm Nghị định này có hiệu lực, mà Nghị định số 57/2012/NĐ-CP có quy định khác với quy định tại Nghị định này thì thực hiện theo quy định tại Nghị định số 57/2012/NĐ-CP. Nội dung giám sát, đánh giá hiệu quả đầu tư vốn Nhà nước tại TCTD do Nhà nước nắm giữ 100% vốn điều lệ và TCTD có vốn Nhà nước có hiệu lực thi hành từ năm 2018.

Nguồn ảnh: Internet

Đồng thời, với mục đích hướng dẫn cụ thể hơn các quy định về chế độ tài chính đối với TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài, thời gian gần đây, Bộ Tài chính cũng đang soạn thảo dự thảo Thông tư hướng dẫn thi hành Nghị định 93/2017/NĐ-CP.

Như vậy, có thể thấy, hành lang pháp lý điều chỉnh về chế độ tài chính đối với

TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài ngày càng được hoàn thiện, sửa đổi, bổ sung để đảm bảo phù hợp với thực tế và tạo điều kiện cho TCTD hoạt động lành mạnh, an toàn. Ở tầm nhìn xa, các văn bản về chế độ tài chính đối với TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài hoàn toàn có thể mang lại kỳ vọng cho sự góp phần giúp cho hệ thống các TCTD hoạt động hiệu quả và ngày càng phát triển hơn.

VĂN BẢN PHÁP LUẬT CÓ HIỆU LỰC THÁNG 10/2017

1. Ngày **01/10/2017**, **Thông tư số 85/2017/TT-BTC** ngày 15/8/2017 của Bộ Tài chính quy định việc quyết toán tình hình sử dụng vốn đầu tư nguồn ngân sách nhà nước theo niên độ ngân sách hàng năm có hiệu lực thi hành.

Nguồn ảnh: Internet

Theo Thông tư, việc quyết toán tình hình sử dụng vốn đầu tư nguồn ngân sách nhà nước (NSNN) phải đảm bảo nguyên tắc sau:

❖ Số liệu quyết toán vốn đầu tư nguồn NSNN hàng năm phải chính xác, trung thực, đầy đủ các thông tin về tình hình sử dụng kế hoạch vốn đầu tư nguồn NSNN hàng năm.

❖ Số liệu đưa vào báo cáo quyết toán vốn đầu tư nguồn NSNN hàng năm phải được đối chiếu, xác nhận với Kho bạc Nhà nước nơi giao dịch hoặc cơ quan thanh toán vốn.

Nguồn ảnh: Internet

❖ Hàng năm, kết thúc niên độ ngân sách các Bộ, ngành trung ương và Ủy ban nhân dân các cấp, cơ quan cấp trên của chủ đầu tư, các chủ đầu tư, cơ quan tài chính, Kho bạc Nhà nước các cấp và các cơ quan khác được giao quản lý vốn đầu tư nguồn NSNN thực hiện việc lập, gửi, xét duyệt quyết toán, thẩm định quyết toán và thông báo kết quả thẩm định quyết toán, chỉnh lý quyết toán theo nội dung, nguyên tắc, thời hạn quy định của Luật Ngân sách Nhà nước và quy định tại Thông tư này.

2. Cùng ngày **01/10/2017**, **Thông tư số 86/2017/TT-BTC** ngày 15/8/2017 của Bộ Tài chính hướng dẫn một số điều của Nghị định số 88/2016/NĐ-CP ngày

01/7/2016 của Chính phủ về Chương trình hưu trí bổ sung tự nguyện có giá trị hiệu lực thi hành.

Nguồn ảnh: Internet

Theo đó, Thông tư này hướng dẫn về việc đầu tư, kế toán, xác định giá trị tài sản ròng và chế độ báo cáo của doanh nghiệp quản lý quỹ hưu trí cũng như của ngân hàng giám sát.

3. Cũng từ ngày **01/10/2017**, các quy định về chỉ tiêu an toàn tài chính và biện pháp xử lý đối với tổ chức kinh doanh chứng khoán không đáp ứng chỉ tiêu an toàn tài chính sẽ được thực hiện theo **Thông tư số 87/2017/TT-BTC** ngày 15/8/2017 của Bộ Tài chính.

Nguồn ảnh: Internet

Các chỉ tiêu an toàn tài chính được hướng dẫn tại Thông tư bao gồm:

❖ **Vốn khả dụng;**

- ❖ Các giá trị rủi ro: giá trị rủi ro hoạt động; giá trị rủi ro thị trường; giá trị rủi ro thanh toán.

- ❖ Tỷ lệ vốn khả dụng và chế độ báo cáo của tổ chức kinh doanh chứng khoán.

Ngoài ra, Thông tư cũng quy định rõ các biện pháp xử lý đối với các trường hợp không đáp ứng chỉ tiêu an toàn tài chính như: cảnh báo; kiểm soát; kiểm soát đặc biệt.

4. Ngày **15/10/2017**, **Thông tư số 10/2017/TT-NHNN** ngày 30/8/2017 của Ngân hàng Nhà nước hướng dẫn về quản lý ngoại hối đối với hoạt động kinh doanh casino có hiệu lực thi hành.

Nguồn ảnh: Internet

Theo đó, Thông tư có những quy định cụ thể về quản lý ngoại hối trong hoạt động kinh doanh casino, cụ thể:

- ❖ Quy đổi mệnh giá đồng tiền quy ước;
- ❖ Phạm vi thu, chi ngoại tệ và các hoạt động ngoại hối khác của doanh nghiệp;
- ❖ Tài khoản chuyên dùng ngoại tệ;
- ❖ Ngoại tệ tiền mặt tồn quỹ;

- ❖ Thanh toán bằng thẻ ngân hàng;
- ❖ Nhận và sử dụng tiền trả thưởng của người chơi;
- ❖ Xác nhận trúng thưởng, trả thưởng, đổi đồng tiền quy ước, xác nhận mang ngoại tệ tiền mặt ra nước ngoài.

Nguồn ảnh: Internet

5. Cũng từ ngày **15/10/2017**, thủ tục đăng ký biện pháp bảo đảm, cung cấp thông tin về biện pháp bảo đảm bằng tài sản; quản lý nhà nước về đăng ký biện pháp bảo đảm sẽ được thực hiện theo quy định tại **Nghị định số 102/2017/NĐ-CP** ngày 01/9/2017 của Chính phủ.

Nguồn ảnh: Internet

Theo quy định tại Nghị định, các biện pháp bảo đảm phải đăng ký gồm:

- ❖ Thẻ chấp quyền sử dụng đất;
- ❖ Thẻ chấp tài sản gắn liền với đất trong trường hợp tài sản đó đã được

chứng nhận quyền sở hữu trên Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất;

- ❖ Cầm cố tàu bay, thế chấp tàu bay;
- ❖ Thế chấp tàu biển.

Nguồn ảnh: Internet

Bên cạnh đó, các biện pháp bảo đảm được đăng ký khi có yêu cầu gồm:

- ❖ Thế chấp tài sản là động sản khác;

Nguồn ảnh: Internet

- ❖ Thế chấp tài sản gắn liền với đất hình thành trong tương lai;
- ❖ Bảo lưu quyền sở hữu trong trường hợp mua bán tài sản gắn liền với đất, tài sản gắn liền với đất hình thành trong tương lai; mua bán tàu bay, tàu biển; mua bán tài sản là động sản khác có bảo lưu quyền sở hữu.